

بادشکن‌های مصنوعی بهترین راه تثبیت خاک

سازمان منابع طبیعی بارد استفاده از مالچ نفتی مازوت محور راه حل را در استفاده از مالچ های فاقد مواد آروماتیک می داند

گزارش
زهراکشوری
دبیر گروه زیست بوم

مالچ‌پاشی در عجب شیر در حوضه دریاچه ارومیه دوباره صدای مخالفت بخشی از کارشناسان و فعالان حوزه محیط زیست و منابع طبیعی را بلند کرد. آنها مالچ‌پاشی را باعث مرگ اکوسیستم‌های بیابانی کشور می‌دانند. «وحید جعفریان»، مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری استفاده از مالچ نفتی را رد نمی‌کند اما به «ایران» می‌گوید: مالچی که در حال حاضر توسط سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری برای تثبیت خاک استفاده می‌شود مالچ نفتی سنگین بیر پایه «وکیوم باتوم» است. او استفاده از مالچ نفتی بر پایه مازوت را رد می‌کند.

اما مسأله آنجاست که برخی از

دستگاه‌ها بدون اطلاع سازمان‌های متولی مثل سازمان منابع طبیعی و سازمان ناظر مثل سازمان حفاظت محیط زیست اقدام به مالچ‌پاشی می‌کنند. مثال بارز آن مالچ‌پاشی محصوره‌ای در حوضه دریاچه ارومیه در ساحل عجب شیر است. به گفته جعفریان، مالچ‌پاشی در این محدوده توسط یک شرکت دانش بنیان انجام گرفته است. سازمان منابع طبیعی هم خواستار ارائه جزئیات این طرح شده است. این مالچ‌پاشی در حال حاضر توسط سازمان محیط زیست متوقف شده است. از سوی دیگر

به زغم دفاع از استفاده از این نوع مالچ، جعفریان هم مثل بسیاری از کارشناسان این‌ترمن راه برای تثبیت خاک را ایجاد بادشکن‌های مصنوعی کوتاه می‌داند. در نهایت جعفریان می‌گوید در صورت تأمین اعتبارات لازم، منابع طبیعی سایر روش‌ها را جایگزین مالچ نفتی می‌کند.

مخالفت با مالچ نفتی

سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری از تدوین طرح جنگلداری برای بوستان‌های تهران خبر داد

درختان پایتخت را ۳۰ سال کوتاهی پیر کرد

دامن زده است.

شعبانیان با توجه به حساس بودن این جنگل‌ها که بین ۵ تا ۶ دهه قبل عمدتاً به صورت تک‌گونه‌ای و با کاشت گونه‌های سوزنی‌برگ ایجاد شد، مانند پارک‌های جنگلی حاشیه تهران، می‌گوید: حداقل از حدود

آن مالچ‌پاشی همین امروز هم در میان کارشناسان بیابان مخالفان بسیاری دارد. با وجود این جعفریان مالچ‌پاشی آن روز و کاشت گونه‌های درخت را باعث به وجود آمدن یک جنگل دست‌کاشت گسترده در خوزستان می‌داند. جعفریان می‌گوید: این جنگل‌ها چندین تأسیسات چاه نفتی را از گزند خسارات ناشی از شن‌های روان محافظت کرده است. به گفته او، روستای کمیوچه تا پیش از آن جنگلکاری سه بار جابه‌جا شده بود و هر بار روستا را دوباره ساخته‌اند.

مواقفان و مخالفان آن مالچ‌پاشی هر دو یک راه را پیش پای خبرنگاران می‌گذارند: به منطقه بروید و از دامداران منطقه سؤال کنید.

مادر ایران بالاترین درصد گیاهان چهارگزینه دولپه‌ای را داریم که محققان دنیا دنبال این گیاهان هستند اما به راحتی روی این گیاهان که از حساس‌ترین و مهم‌ترین اکوسیستم‌های کشور هستند قیرداغ می‌پاشیم

مالچ نفتی، مخالفان بسیاری در میان کارشناسان و فعالان حوزه محیط زیست دارد. البته این مخالفان تا امروز نتوانسته‌اند جلوی استفاده از مالچ نفتی را بگیرند، بویژه در سال‌هایی که مجلس سازمان‌های مختلف از جمله سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری را موظف به استفاده از مالچ می‌کشد. در زمان نگارش این گزارش یک کارزار از سوی فعالان محیط زیست برای جلوگیری از مالچ‌پاشی در خوزستان در جریان است تا با افزایش امضاها از ادامه کار جلوگیری کنند.

به گفته منتقدانی چون حسین آخانی، گیاه‌شناس و استاد دانشگاه تهران، مالچ نفتی هم خاک را آلوده می‌کند و هم زندگی زیستمدان

آن یعنی گونه‌های گیاهی و جانوری را به خطر می‌اندازد. او می‌گوید: «ما در ایران بالاترین درصد گیاهان چهارگزینه دولپه‌ای را داریم که محققان دنیا دنبال این گیاهان خوزستان انجام گرفته دفاع می‌کند.

گذار را تسریع کنیم.

مالچ ریگی

آنتور که جعفریان می‌گوید، سازمان منابع طبیعی مالچ‌های مختلفی را برای استفاده در دستور کار دارد. او به «مالچ ریگی» استفاده شده در سال‌های قبل در گرمسار اشاره می‌کند و این مالچ را ابتکار مرحوم پرویز کردوانی متخصص بنام بیابان کشور می‌داند. به گفته او، مالچ ریگی الهام‌گرفته از طبیعت است و با سنگ و سنگریزه‌ها سطح زمین را می‌پوشاند. به تأیید جعفریان، این مالچ عملاً دسترسی باد را به سطوح آسیب‌پذیر خاک، محدود می‌کند. در نهایت یک دشت ریگی ایجاد می‌شود. سازمان منابع طبیعی از مالچ ریگی در نقاطی از سمنان، خوزستان، ماهشهر و... استفاده کرده است.

این کارشناس به استفاده از مالچ‌های غیر نفتی دیگر مثل مالچ‌هایی بر پایه مواد معدنی مثل مالچ بنتونیت که یک کانی رسی است اشاره و دانشگاه آزاد را پیشنهاد دهنده این مالچ معرفی می‌کند. به گفته جعفریان، در این ترکیب، رس سهم بیشتری از خاک دارد تا چسبندگی را افزایش دهد و خاک را تثبیت کند. به اعتقاد جعفریان، این مالچ‌ها، میکروارگانیزم خاک را تقویت می‌کنند و شرایط را برای ایجاد پوشش گیاهی به وجود می‌آورند و در نهایت خاک حاصلخیزتر می‌شود.

ایجاد بادشکن غیرزنده با کمک چین

جعفریان هم مثل کارشناسان دیگر، ایجاد بادشکن‌های کوتاه را مؤثرترین روش برای تثبیت خاک می‌داند و

می‌گوید این روش در سطوح وسیعی در کشورهای حاشیه خلیج فارس، چین، مغولستان و در کشورهای آسیای میانه انجام شده است. به گفته جعفریان، سازمان منابع طبیعی در دو سال گذشته با کمک کشورهای دیگر و در قالب پایلوت، این روش را بومی‌سازی می‌کند. او می‌گوید که با توجه به ویژگی بیابان‌های ایران به نتایج خوبی رسیده‌اند.

براساس آمارهایی که این کارشناس می‌دهد در سه سال گذشته ۱۷ هزار هکتار از عرصه‌های بیابانی با روش احداث بادشکن‌های کوتاه در تهیه‌های ماسه‌ای ایجاد شد. این پروژه به گفته جعفریان با کمک کشور سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری با شرکت‌های دانش بنیان و دانشگاه تهران خبر می‌دهد. منابع طبیعی در این همکاری به دنبال آن است که ایجاد بادشکن‌های کوتاه جایگزین بخش عمده‌ای از مالچ‌پاشی‌ها شود.

تک‌گونه‌ای بودن جنگلکاری‌های اطراف تهران اصلاح می‌شود. مدیریت ۱۲ پارک جنگلی حاشیه پایتخت به شهرداری واگذار شده است. این تهاقنامه قبل از انقلاب منعقد شده بود که بعد از انقلاب هم ادامه می‌یابد. شعبانیان با اشاره به اینکه بسیاری از اصول مورد نیاز برای مدیریت پارک‌های جنگلی در تهاقنامه‌های قدیمی دیده نشده بود، می‌گوید: وظیفه مدیریت شهری پایتخت این بود که حداقل از ۳۰ سال قبل، عملیات مقاوم‌سازی جنگلکاری‌های حاشیه پایتخت و اقدامات لازم برای احیا و غنی‌سازی این بوستان‌ها را انجام دهد تا این پارک‌ها در سال‌های اخیر دچار طغیان آفات نشوند.

به گفته شعبانیان، سازمان منابع طبیعی در اواخر دهه ۹۰ اقدام به تهیه این طرح جنگلداری کرد و رفته‌رفته کنارچه طرح‌های مربوطه را به تصویب شورای عالی جنگل رساند و از سال ۹۸، با انعقاد تهاقنامه جدید براساس طرح‌های مصوب و مدون و با استفاده از ظرفیت ماده ۳ قانون حفاظت و بهره‌برداری از

حداقل از حدود ۳۰ سال قبل باید با هدف احیا و غنی‌سازی، و خنالت‌های بهداشتی – پرورشی در پارک‌های جنگلی تهران انجام می‌شد، به نحوی که باید پایه‌های درختی آسیب‌دیده برداشته و به جای آنها گونه‌های پهن‌برگ کاشته می‌شدند

فصل شکار شاهین توسط سودجویان

مهدی کدخدایی، معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی اداره‌کل محیط زیست سیستان و بلوچستان به ایرنا گفت: از اوایل مهرماه که مهاجرت شاهین و بالابان‌ها از مناطق سردسیر مانند سیربری به مناطق گرم‌تر شروع می‌شود سودجویان در کمین هستند تا با تله‌گذاری این پرندگان را شکار و با قیمت‌های بالا به کشورهای عربی بفروشند. براساس مصوبه شورای عالی محیط زیست، ۲ میلیارد ریال جریمه برای شکار و زنده‌گیری پرندگان شکاری از جمله بالابان و شاهین تعیین شده همچنین برای پرنده دلپچه که به عنوان طعمه استفاده می‌شود ۳۰۰ میلیون ریال جریمه در نظر گرفته شده است.

زیست‌بوم

خبر در خبر

میراث ایرا رضا همتی، معاون گردشگری استان

تهران در بازدید مشترک روز شنبه ۲۳ دی‌ماه با معاون امنیتی و انتظامی استانداری و معاون استاندار و فرماندار ویژه شهرستان ورامین از کویر جنوب‌شرق تهران، بر توسعه پایدار گردشگری تأکید کرد و گفت: بخشی از کویر جنوب استان در شهرستان ورامین قرار دارد که از ظرفیت بالایی برای جذب گردشگران در منطقه برخوردار است. در طرح توسعه پایدار ضمن حفظ اکوسیستم منطقه باید برای توسعه زیرساخت‌ها از جمله مراکز اقامتی و پذیرایی و مسیر دسترسی اقدام کرد. یکی دیگر از برنامه‌های طرح توسعه پایدار گردشگری کویر ارتقای امنیت برای حضور گردشگران است.

ایستا حمزه ندرت‌زهی، رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی سراوان با اشاره به اینکه این شهرستان دارای ۲۷۶ اثر تاریخی شناسایی شده و ۷۵ اثر ثبت شده در فهرست آثار ملی کشور است، گفت: تاکنون بیش از ۳۸۰ اثر تاریخی مربوط به دوران پیش از تاریخ اسلام در سراوان شناسایی شده که این آثار شامل سنگ‌نگاره‌های چند هزار ساله، تپه، مقبره و قبرستان‌های تاریخی است که طبق شواهد به جا مانده از دوران گذشته حکایت از سکونت انسان در هزاره‌های پیش از تاریخ اسلام در این منطقه دارد.

ایرنا اسماعیل قلی‌زاده، فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست زنجان گفت: طی ۹ ماهه امسال ۱۷ مورد آلودگی زیست‌محیطی در استان ثبت و ۷۲ فقره خطاریه صادر شده و بیشتر اخطاریه‌های صادر شده مربوط به واحدهای فرآوری زیتون و سایر واحدهای صنعتی و خدماتی در استان بوده و همچنین ۲۴۹ مورد صید غیرمجاز آبزیان شامل ماهی رودخانه‌ای، کپور و زردپر در استان ثبت شده است. در همین صدد ۶۹ مورد شکار غیرمجاز پرندگان شامل کبک و کبوتر نیز توسط شکارچیان رخ داده است.

ایستا داده‌های سازمان فضایی برزیل نشان می‌دهد نرخ جنگل‌زدایی در آمازون در سال گذشته میلادی (۲۰۲۳) تقریباً ۵۰ درصد کمتر از سال قبل از آن است. وزارت محیط‌زیست برزیل اعلام کرده که این پایین‌ترین میزان نابودی این جنگل در پنج سال اخیر است. هر چند روند نابودی جنگل آمازون در برزیل کمتر از سال‌های اخیر بوده، اما سال گذشته مساحتی از آن معادل چیزی بیش از ۶ برابر شهر نیویورک نابود شده است.

ایستا محسن جانجان، سرپرست هیأت باستان‌شناسی کاوش معبد لاوئودیسه گفت: با انجام فصل هشتم کاوش معبد لاوئودیسه پلاتنکلیفی ۱۲ هکتار بافت فرسوده و تاریخی شهر نهبوند پاشی می‌یابد. ادامه فصول کاوش‌های باستان‌شناسی در شهرستان نهبوند با موضوع لاوئودیسه و تپه تفره‌چی از جمله مصوبات سفر وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی به شهرستان نهبوند بود.

ایستا عباسعلی نوبخت، رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، جنگلداری و ایجاد فضای سبز در کشور را امری حیاتی و ضروری برشمرد و گفت: کاشت درخت اقدامی زیرساختی برای امنیت زیستی کشور است. طرح کاشت یک میلیارد درخت یک طرح اجتماعی و مردمی است و به این منظور شرکت‌ها، مؤسسات و افراد خیر در استان‌ها اعلام آمادگی کرده‌اند تا امکانات و فضا در اختیارشان قرار گیرد و بر حسب مسئولیت اجتماعی اقدام به درختکاری کنند. از این‌رو منابع طبیعی در استان‌ها باید از این ظرفیت استفاده و زمینه همکاری و مشارکت را برای این مؤسسات و نهادها فراهم کنند.

پاد روند آبرسانی به دورترین ساکنان روستاهای کوه شاه‌احمدی (روستاهای مجتمع آبرسانی حسن‌آباد-چاله‌مورت) واقع در شمال هرمزگان با حضور مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب هرمزگان و فرماندار حاجی‌آباد به صورت میدانی بررسی شد. به گفته عبدالحمید حمزه‌پور، مدیرعامل آف‌های هرمزگان با اجرای این پروژه‌ها بیش از ۴۰۰ خانوار با جمعیتی بالغ بر ۱۶۰۰ نفر در مناطق صعب‌العبور از آب شرب پایدار بهره‌مند می‌شوند.

ایستا علی سلاجقه، معاون رئیس‌جمهور از نصب سیستم **TGTU** با اعتبار بالغ بر ۱۵۰ میلیون یورو با طراحی و اجرای شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی و حذف گاز گوگرد از فرآیند تولیدات پتروشیمی بوشهر خبر داد.